

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Особливості організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти в період воєнного стану

Ігор БАЛУБА
м. Київ
21 жовтня 2022 р.

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ЗАКОНИ

- *Конституція України;*
- *ЗУ «Про освіту»;*
- *ЗУ «Про фахову передвищу освіту»;*
- *ЗУ «Про повну загальну середню освіту»;*
- *ЗУ «Про вищу освіту»;*
- *ЗУ «Про професійну (професійно-технічну) освіту»;*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ПОСТАНОВИ КМУ

- *постанова КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365);*
- *постанова КМУ від 19 травня 2021 р. № 497 «Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту»;*
- *постанова КМУ від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2022 р. № 599);*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ПОСТАНОВИ КМУ

- *постанова КМУ від 14 липня 2021 року № 724 «Про затвердження Порядку переведення здобувачів фахової передвищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, до інших закладів фахової передвищої освіти для завершення навчання за рахунок коштів державного або місцевого бюджету»;*
- *постанова КМУ від 15 грудня 2021 р. № 1321 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти»;*
- *постанова КМУ від 5 травня 2015 року № 504 «Деякі питання визнання в Україні документів про освіту»;*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: НАКАЗИ МОН

- *наказ МОН від 18.06.2021 № 686 «Про затвердження норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції 19 серпня 2021 року за № 1092/36714;*
- *наказ МОН від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації», зареєстрований в Міністерстві юстиції 2 січня 2019 року за № 8/32979;*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: НАКАЗИ МОН

- *наказ МОН від 08.02.2022 № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій і фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 березня 2022 року за №328/37664;*
- *наказ МОН від 26.04.2021 № 466 «Про затвердження Переліку інформації, яка повинна міститися в документах про фахову передвищу освіту», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 1 червня 2021 р. за № 786/36408;*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: НАКАЗИ МОН

- *наказ МОН від 25.01.2021 № 102 «Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, зразка академічної довідки», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 січня 2021 р. за № 122/35744;*

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ПРОЄКТИ

- *проект Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти;*
- *проект Положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової передвищої освіти;*
- **проект Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти;**

МЕТА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

- реалізація особистісного потенціалу кожного здобувача освіти і розвиток його здібностей (наукових, творчих (креативних) та інноваційних);
- задоволення потреб економіки та суспільства в компетентних фахівцях, конкурентоздатних на національному та міжнародному ринках праці.

ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

- створення безпечного середовища;
- забезпечення якості освіти;
- підготовка здобувачів освіти до професійної діяльності;
- формування особистості, цінностей та переконань здобувачів освіти, реалізація їх здібностей та обдарувань, підготовка до національного спротиву;
- реалізація підходів студентоорієнтованого навчання;
- індивідуалізація навчання, створення можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії та академічної мобільності здобувачів освіти;

ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

- досягнення здобувачами результатів навчання, передбачених стандартами освіти та відповідними освітніми програмами;
- поєднання в освітньому процесі теоретичного та практичного навчання, наукової, творчої (мистецької) та інноваційної діяльності;
- забезпечення академічної доброчесності в закладі фахової передвищої освіти;
- створення умов для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами.

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ: ОСНОВНЕ

- автономія ЗФПО в контексті повноважень органів управління, зокрема керівника закладу, проходить наскрізно через увесь документ;
- окреслено можливості ЗФПО щодо діяльності на інших рівнях освіти, але конкретизовано, що Положення стосується саме освітньої діяльності у сфері фахової передвищої та профільної середньої освіти;
- форми здобуття фахової передвищої освіти – об'єктивна деталізація (визначення, параметри, що є характерними для тої чи іншої форми здобуття освіти);

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ: ОСНОВНЕ

- широка, не обмежена палітра форм організації освітнього процесу, що враховують особливості різних рівнів освіти;
- планування освітньої діяльності – конкретизація норм ЗУ «Про ФПО»;
- оцінювання і визнання результатів навчання - визнання результатів навчання, перезарахування освітніх компонентів та кредитів на підставі документів про раніше здобуту (зокрема, незакінчену) професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту; можливість визнання неформальної та інформальної освіти;

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ: ОСНОВНЕ

- мова освітнього процесу – державна;
- бюджет часу та можливості здобувача освіти (тривалість навчального року, канікул, теоретичного навчання – традиційні, передбачається можливість збільшення тривалості виконання освітньо-професійної програми за погодженням із закладом фахової передвищої освіти за ініціативи здобувача, що навчається за кошти фізичних або юридичних осіб).

ВОЄННИЙ СТАН: РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

- зміни до ЗУ «Про освіту» (ст. 57¹) - здобувачам освіти, працівникам закладів освіти, установ освіти, наукових установ, у тому числі тим, які в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку (особливий період), були вимушені змінити місце проживання (перебування), залишити робоче місце, місце навчання, незалежно від місця їх проживання (перебування) на час особливого періоду **гарантується**, зокрема, організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників;

ВОЄННИЙ СТАН: РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

- наказ МОН від 07.03.2022 № 235 «Про деякі питання організації роботи закладів фахової передвищої, вищої освіти на час воєнного стану»;
- лист МОН від 04.04.2022 № 1/3874-22 «Щодо організації дистанційного навчання» та від 18.10.2022 № 1/12253-22 «Про використання безкоштовних цифрових ресурсів для дистанційного і змішаного навчання» (про надання безкоштовного доступу до онлайн-курсів (понад 20 тис.) для українських здобувачів фахової передвищої та вищої освіти світовими освітніми онлайн-платформи Coursera, Udemy та edX (з березня 2022 р.), та можливість безкоштовного доступу до ліцензійних інструментів організації дистанційного та змішаного навчання компаній Google та Zoom (з серпня 2022 р.));

ВОЄННИЙ СТАН: РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

- лист МОН від 21.04.2022 № 1/4334-22 «Про рекомендації стосовно окремих питань завершення 2021/2022 навчального року у закладах вищої, фахової передвищої освіти» (врегульовувалося питання відновлення освітнього процесу та тривалості навчального року, проведення атестації здобувачів, замовлення, видачі, обліку документів про освіту та їх дублікатів, переведення здобувачів освіти);
- Лист МОН від 27.06.2022 № 1/7035-22 «Про підготовку до початку та особливості організації освітнього процесу в 2022/23 навчальному році»;
- Лист МОН від 15.10.2022 № 1/12157-22 «Про визначення формату освітнього процесу»

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВОЄННОГО СТАНУ: РЕКОМЕНДАЦІЇ

ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ:

- всебічна підтримка працівників та здобувачів освіти, які зі зброєю в руках встали на захист Батьківщини;
- створення безпечних умов навчання та праці для усіх учасників освітнього процесу, зокрема з урахуванням досвіду роботи закладів освіти в умовах воєнного часу
- забезпечення якості освіти.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВОЄННОГО СТАНУ: РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **здійснення освітнього процесу** за очною, змішаною або дистанційною формами здобуття освіти з **урахуванням безпекової ситуації в регіоні**;
- **рішення про здійснення освітнього процесу** за обраною формою **погоджується** з обласними, Київською міською військовими (військово-цивільними) адміністраціями;
- погодження з іншими закладами освіти, науковими установами, закладами культури, спорту тощо (у тому числі в інших населених пунктах або регіонах) **можливості використання їх матеріальної бази** для проведення в традиційному форматі освітнього процесу, окремих видів занять або освітніх компонентів;

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВОЄННОГО СТАНУ: РЕКОМЕНДАЦІЇ

- провадження освітнього процесу в традиційному або змішаному форматах в приміщеннях або будівлях закладу освіти тільки **в межах розрахункової місткості споруд цивільного захисту** (застосовувати розподіл навчального часу в межах годин (змін) впродовж дня, годин (змін) і днів впродовж тижня, годин (змін), днів та тижнів впродовж місяця або семестру тощо);
- **допомога колегам з інших закладів освіти**, зокрема тимчасово переміщених, на підставі наказів про тимчасове переміщення, договорів про співпрацю, що передбачають взаємну безоплатну підтримку або компенсацію витрат, а в разі систематичної експлуатації майна – на підставі договорів про тимчасове спільне користування майном або оренду відповідно до законодавства;

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВОЄННОГО СТАНУ: РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **безумовне переривання освітнього процесу**, що здійснюється в будівлі, приміщенні закладу освіти, у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших відповідних сигналів оповіщення;
- **забезпечити технічну готовність споруд** цивільного захисту для укриття учасників освітнього процесу, провести необхідні підготовчі роботи з урахуванням законодавства;
- запропонувати здобувачам освіти вибіркові дисципліни, орієнтовані на **підготовку** громадян України до **національного спротиву**;
- сприяння здобувачам і випускникам, що перебувають в ЗСУ, ТО, на тимчасово окупованій території, зоні воєнних дій тощо надання, у разі потреби, академічних відпусток та поновлення до складу студентів для проходження атестації в будь-який час.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВОЄННОГО СТАНУ: РЕКОМЕНДАЦІЇ

створення безпечного освітнього середовища має враховувати:

- готовність використовувати за призначенням захисні споруди в ЗО;
- можливість забезпечити безумовне переривання навчання у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення;
- бажання батьків або законних представників неповнолітніх здобувачів освіти щодо форм організації освітнього процесу в конкретному закладі освіти;
- матеріально-технічні можливості органів виконавчої влади, військовоцивільних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо проведення освітнього процесу в умовах воєнного стану.

СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: МОНІТОРИНГ

Моніторинг проводився ДСЯО, НАЗЯВО в період з 05 по 14.09.2022

РЕЗУЛЬТАТИ

ЗФПО та ЗВО підтвердили свою спроможність забезпечити повноцінний освітній процес в очній, змішаній (очно-дистанційній) або дистанційній формах в умовах воєнного стану:

- більшість ЗФПО обрали дистанційний (40,8 %) та змішаний (очно-дистанційний) (36,0 %) формати роботи;
- системи внутрішнього забезпечення якості продовжують функціонувати та підтримуватись на належному рівні;

СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: МОНІТОРИНГ

- на думку кожного четвертого (25,1 %) з опитаних здобувачів вищої освіти та кожного восьмого (12,8 %) учасника опитування з числа здобувачів фахової передвищої освіти, рівень безпеки організації освітнього процесу в офлайн форматі є низьким; про недостатній рівень захисту під час очного навчання вказали 17,3 % студентів ЗВО та 12,3 % – коледжів;
- достатнім рівнем безпеки в офлайн форматі вважають 49,4% здобувачів ЗФПО та 36,4 здобувачів ЗВО;

СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: МОНІТОРИНГ

- 55,5 % працівників ЗВО та 63,7 % опитаних викладачів ЗФПО вважають офлайн форму навчання безпечною в нинішніх умовах (достатній та високий рівні) (цей показник виріс більш як на 20 % порівняно із серпневим результатом); а **кожен четвертий** вказує на **недостатній або низький рівні безпеки** організації освітнього процесу в офлайн форматі;
- 84,9% педагогічних працівників ЗФПО і відповідно 74,3% здобувачів поінформовані і знають про наявність таких приміщень і відповідно **7,8% педагогічних працівників та 19,9% здобувачів не знають про наявність таких приміщень;**

СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: МОНІТОРИНГ

- Більшість учасників опитування з числа педагогічних працівників (90 %) та студентів (72,3 %) ЗФПО, науково-педагогічних працівників (79,1 %) ЗВО зазначили про проведення інструктажів щодо дій під час оголошення повітряної тривоги у закладах;
- Можемо стверджувати, що ЗФПО та ЗВО, маючи досвід роботи як онлайн (дистанційно), так і за змішаною системою (очно-дистанційно), змогли оперативно відреагувати на виклики воєнного часу в контексті якісного забезпечення освітнього процесу з урахуванням безпекової ситуації у регіоні та потреб учасників освітнього процесу.

• РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МОНІТОРИНГУ!

The screenshot shows the website sqe.gov.ua with a navigation bar containing "Рекомендації" and a "Новини" (News) section. The news items are:

- Початок 2022/2023 навчального року у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: результати моніторингу**
Державна служба якості освіти України 05-23 вересня 2022 року провела вивчення питання щодо організованого початку 2022/2023...
Професійна (професійно-технічна) освіта 13 Жовтня 2022
- Початок 2022/2023 навчального року у закладах фахової передвищої та вищої освіти: результати опитування**
Державна служба якості освіти України спільно з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти у період з 05-14...
Моніторинг якості освіти 06 Жовтня 2022
- Стартує третій етап сертифікації педагогічних працівників 2022 року**
12 жовтня розпочинається третій етап сертифікації педагогічних працівників 2022 року. На цьому етапі Державна служба якості...
Сертифікація 12 Жовтня 2022
- Змішане навчання: як організувати якісний освітній процес в умовах війни**
Останні три роки – роки викликів для освіти в Україні. Пандемія коронавірусу, а тепер повномасштабна війна, суттєво обмежили...
Якісна школа 03 Жовтня 2022

There are also sections for "Анонси" (Announcements) and "Останні події" (Recent Events), and a "RSS" feed icon.

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК: КОМПЕТЕНТНОСТІ ІКТ

The screenshot displays a website interface with a grid of course cards. The browser address bar shows 'kursik.com.ua'. The website logo 'НМЦЕ' is visible in the top left. The grid contains six course cards, each with a title, a category label, and a small profile picture of the instructor.

- Card 1:** Category: Педагогіка. Title: Проєктування електронних освітніх ресурсів. Image: Laptop with network diagram.
- Card 2:** Category: Педагогіка. Title: Робота з GOOGLE-SERVICESAMI. Image: Green background with various service icons.
- Card 3:** Category: Педагогіка. Title: Базова цифрова грамотність педагога. Image: Person using a laptop.
- Card 4:** Category: Педагогіка. Title: Проєктування та створення електронних підручників та посібників. Image: Laptop with 3D bar chart.
- Card 5:** Category: Педагогіка. Title: Проєктування та створення масових відкритих онлайн-. Image: Hands holding a tablet with 'E-LEARNING' text.
- Card 6:** Category: Ветеринарна медицина. Title: Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин. Image: Veterinarian examining a cow.

The Windows taskbar at the bottom shows the date 16.10.2022 and time 21:20.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!